

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työväenliikkeen edustajien, ilmestys Astoriassa, Ore., ja sen tilistä The Western Workmen's Pub. Society'n kustantamana.

TILAUSHINNAT YHDYSVALTOIHIN
1 vuosikerta...\$1.50 Puoli vuotta...90c
CANADAAN JA SUOMEEN
1 vuosikerta...\$1.75 Puoli vuotta...\$1.00

TOVERITAR
BOX 99 ASTORIA, ORE.

Entered as second-class matter July 18th, 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE)
SUBSCRIPTION RATES

IN THE UNITED STATES:
One year...\$1.50 6 months...90c
IN CANADA:
One year...\$1.75 6 months...\$1.00
IN FOREIGN COUNTRIES:
One year...\$1.75 6 months...\$1.00

Advertising rates 50c per inch per insertion. Huomautus sijaitsee 10:nneen ja Duane katuojen kulmassa. Puhelin 365.
Ilmoitushinta 50 senttiä tuomala kerran. Maailmanlaajuisesta \$1.00 enimmäisestä tuomala ja 50 senttiä jokaiselta seuraavalta kerralta.

TOIMITUS:

Maiju Nurmi
Box 99, Astoria, Oregon.

TOVERITTAREN tilaajaluettelo osottaa:

Uusia 116
Uudistuksia 80
Katkemut 190

TOVERITAR

ei ilmestynyt viime viikolla. — Mosony-lakon aikana kirjapainossa työskenneltiin ainoastaan sen verran, että päivälehti saatiin ulos. Samoin on latomossamme ollut hieman häiriötä siksi, että on asetettu kuntoon uutta latomakoneetta. Tästä tulee Toveritar säännöllisesti.

TOVERIN TOIMITSIJAIN SYYTÄMINEN.

Näinä päivinä on läheretty Toverin kustannusliikkeestä kaikille s. s. osastolle kirjanen, joka on katsaus Toverin toimitsijoihin vastaan käydyn oikeusjutun vaimesta ja minäkin tässä todistuksia syyttäjiä esittivät. Kirjansen annetaan lahjaksi jokaiselle.

KATSAUKSIA

Turhaa touhuako?

Parhaillaan on järjestöme osastoissa ollut äänestyksellä, eli toisin sanoen kannatuksen saantia varten esitys F. J. Syrjälän erottamisesta Raivaajan toimittajasta. Esitys on saanut huomattavasti kannatusta ja näin ollen tulee osastoissa pian äänestettäväksi. Tästä puolesta asina, onko Syrjälä erotettava toimestaan tai ei, emme tahdo sanoa mitään, sen ratkaisevat osastojen jäsenet ja osastojen jäsenet näyttävät olevan selvillä kysymyksen suhteen koskapa kannatuksia on esitys saanut huomattavasti. Mutta asiassa on yksi käytännöllinen puoli, jonka toimeenpaneva komitea on jättänyt huomiota ottamatta, silloin kun esitys on asetettu kannatuksen saantia varten osastoissa äänestettäväksi. Sitä voidaan pitää kyllä pelkkänä muodollisuutena, mutta se muodollisuus voi johtaa koko kysymyksen turhaksi touhuksi.

Tämä käytännöllinen puoli asiasta on seuraava: toimeenpaneva komitea on asettanut kysymyksen kannatuksen saantia varten osastoissa ratkaistavaksi siinä muodossa, jossa ei järjestöllämme, eikä järjestöme toimeenpanevalla komitealla ole

le, joka lahjottaa 50 senttiä Toverin puolustusrahastoon.

Kirjan esipuheessa sanotaan: "Vaikka suomalaisia kuuluu sosialistipuolueeseen noin kymmenen tuhatta ja vaikka melkein jokainen suomalainen sosialistiosasto on toiminut koko sodan ajan, niin suomalaisten vangitsemiset ja syytteesenasettamiset vakoilulain nojalla ovat varsin harvinaisia. Ainoa huomattavampi juttu on Toverin toimitsijoihin vastaan nostettu juttu, josta tämä kirjanen antaa yleiselityksen. Tämä juttu, kuten todistuksista näkyy, oli seuraus suomalaisten santarmikätörien toiminnasta ja siksi jokaisen luokkansa etujen puolesta taistelevan suomalaisen työväen olisi annettava apuaan, jotta juttu voidaan ajaa mahdollisimman kunnollisesti. Pienikin avustus on tervetullut.

"Toverin liikkeen ovien sulkemisen ja Astorian s. s. osaston toiminnan lakkauttaminen oli se päämäärä, johon santarit pyrkivät. Siinä ne epäonnistuvat, mutta saivat aikaan tuhansien dollareiden oikeuskulut, joita Toverin liike ei voi yksin kantaa. Siksi vetoaa se sinuun, tämän kirjan luki. Tee parhaasi ja kehota toveriasi tekemään samoin. Kukaan ei voi tehdä suuria lahjotuksia, mutta jokainen voi lahjottaa puolen dollaria ja sillä on asia autettu. Puoli dollaria näiden toverien vankilasta pois pitämiseksi ei liene liian suuri uhraus, jos ajattelet itseisi heidän tilallaan olevaksi."

Kirjansen sisältää, ei ainoastaan seostuksen oikeusjutusta, vaan samalla kuvia ja kuvauksia niistä todistajista, jotka esiintyivät jutussa. Järjestyneen työväestön on huvittavaa nähdä "kasvoista kasvoihin" henkilöitä jotka ovat koettaneet todistuksellaan auttaa syyttäjiä sulkemaan nämä Toverin toimitsijat vankilaan.

S. S. Järjestön toimeenpaneva komitea kehottaa osastoja ja järjestön jäseniä jakamaan tätä kirjaa niin paljon kuin suinkin mahdollista. Osastojen on valittava parhaat kirjallisuusasiamiehet myymään sitä ja sellaisilla paikkakunnilla missä ei

ole osastoja, voivat yksityiset toverit ja asiaan innoatuneet henkilöt tilata kirjasta suoraan Toverista ja jakaa sitä. Tätä kirjaa levittämällä tehdään kahdenkintaista palvelusta: autetaan puolustusrahaston kokoamista ja toiseksi levitetään tietoa kaikkialla "minkälaista ainesta meidän suomalaistenkin joukossa on."

Kaikki tätä kirjasta koskevat kyselyt ja tilaukset ja kaikki rahalahetykset puolustusrahastoon on lähetettävä osotteella: TOVERI, Box 99, Astoria, Ore.

Toverillisesti,
S. S. Järj. Toimeenpaneva Komitea.
K:tta Henry Askeli, Siht.

MAITOA KOLULAPSILLE.

Washington, heinäk. 10 p. — Maitoa koululapsille on tunnusana, jonka maanviljelysministeriö ja kouluviranomaiset eri osissa maata ovat omaksuneet työskennellessään lasten terveydenhoidon hyväksi. Monin paikoin onkin herätty vilkkaaseen toimintaan tässä suhteessa. Niinpä Indianapolisin 19 koulussa annetaan 2,000 koululapselle joka päivä ½ pintaa maitoa. Kutakin lasta kohti on varattu ½ pintaa pullo. Paperikanteen puhkaistaan reikä ja siihen pistetään ruokiomuke. Maidon toimittavat opettajat ja vanhempien klubit. Suurin osa lapsista maksaa 3 senttiä päivässä maidosta tai 3½ senttiä maidosta ja korpuista. Ne, jotka eivät voi maksaa, saavat sen ilmaiseksi. Lapset punnitaa nsäännöllisesti ja seuraavat he suurella mielenkiinnolla pysyväkö heidän painonsa normaalina. Opettajat ilmoittavat parannusta oppilaiden terveydessä ja edistyksessä olevan huomattavissa.

Nimileimasimia kumista tehdään Toverissa; tilatkaa sellainen heti!

mitään sananvaltaa. Kysymys on näet Syrjälän erottamisesta. Järjestöme, sääntöjensä perusteella, ei pysty erottamaan ketään toimittajaa, sen yksin tekee lähinnä sen kustannusyhtiön johtokunta ja se piirijärjestö jonka piirin lehdestä on kulloinkin kysymys. Nyt tässä tapauksessa on valta vaan itäpiirillä ja järjestöllä ei ole mitään sanomista Syrjälän erottamiseen, niin vastenmielinen kuin hänen edustamansa suunta lieneekin järjestöme jäsenille.

Järjestöllämme ja sen toimeenpanevalla komitealla on valta kieltää puoluelehden oikeudet, mutta ei erottaa lehden toimittajaa. Tässä kyseenalaisessa Syrjälän erottamisäänestyksessä on toimeenpaneva komitea tehnyt juuri sen virheen, että asetti kysymyksen Syrjälän erottamisesta kannatuksille; kuin olisi pitänyt asettaa kysymyksen siinä muodossa, että kielletäänkö Raivaajalta puoluelehden oikeudet niin kauan kuin Syrjälä on sanottu lehden toimittajana. Tässä muodossa on järjestöllämme, järjestönä, sanonta- ja määräämisvalta kaikkien puoluelehtiimme näiden.

Olettakaamme, että äänten enemmistöllä tulee päätetyksi, että F. J. Syrjälä erotetaan Raivaajan toimittajasta, niin se päätös jääpi vaan paperille, eikä aiheuta mihinkään toimenpiteisiin asianomaisten taholta, jollei Raivaajan kustannusyhtiön johto-

kunta pelkästä hyväntahtoisuudesta ota sitä noudattaakseen; mutta asia saisi vallan toisen käänteen, jos olisi kysymys siitä menettäkö Raivaaja puoluelehden oikeudet, jollei erota F. J. Syrjälää. Jos lehdelle asetetaan kyseenalaiseksi puoluelehden oikeudet, niin silloin on lehden johtokunta valmis tekemään siivouksen, joka järjestöä tyydyttää, ennemmin kuin kadottaa puoluelehden oikeudet. Näin ollen meistä näyttää, että Syrjälän erottamiskysymys nykyisessä muodossaan on turhaa touhua.

Pelto ja Koti

julkaisee viime numerossaan seuraavan huomiota ansaitsevan palan:

Suomalaiset keinottelijat taas osasivat heikompaan kohtaan.

Kukapa ei haluaisikaan avustaa sukulaisiaan ja tuttaviaan Suomessa lähettämällä heille elintarpeita. Kuka tahansa sen tekisi maksoipa melkein mitä tahansa.

Tämän seikan huomioonottamisen ovat nekin henkilöt, jotka ovat alkaneet keinottelemaan elintarpeiden lähettämällä Suomeen pienissä erissä, perustaneet sitä varten erikoisia "ulkolähetysliikkeitä."

Tuskin on epäilemistäkään etteikö löydy herkkäuskoisia, jotka lähettävät rahansa toivolla saada lähimmäiselleen elintarpeita, mutta kenelläkään ei ole mi-

KIRJE SUOMESTA

Riihimäki, 5-6-19.

Sanoin viime kirjeessäni että ukkosta on ilmassa — ja nyt se jyrisee, — —. Minä kerron sinulle nyt vaikka sadun siitä keuhkosta, jota ei koskaan tullut, niin, meidän pörvareille nimittäin. Tiedätkö ystävä, meillä on jälleen sota, alkanut eilen illalla.

Venäjän ja Suomen välillä nyt tykit paukkuvat. Rajajoella. Ja sitähan nämä meidän valtaa pitävät ovat hakeneetkin. Ei tiedä, vaikka saisivat nyt tarpeeksi tapella. Uskon, että oli heiltä liian aikaista sanoa, että voitto on meidän. Ja lisäksi, ja kun kerran voitto on meidän, ja me saamme astua vapauden kultaisesta portista sisälle "Uuteen Suomeen", maahan, jonka pala palalta olemme saaneet valloittaa itsellemme, silloin asetetaan portille ankarat vartijat, jotka tarkoin tutkivat sisään tulijat. Tiedätkö, ketä ei lasketa sisälle? — Sisälle ei lasketa sitä ihmisyyttä, jota olemme tottuneet kutsumaan "Suomalaiseksi jätäkäksi". Kyllähän kai tunnet tämän kaupunkiemme kaduilta. Tuon laiskan tyyppiä, jonka käynti on retkuileva, joka lakki korvallisella ja kädet housuntaskuissa katse virnuilevanä oleskelee ja seisoskelee nurkissa — roiskauttaen — kuten jotakin tehdäkseen silloin tällöin toisesta suupielestään pitkän syljen, ehkä ohikulkevan hienon naisen helmoille.

Tällaisena tunnetaan jätkä, ja jos tällainen jätkä laskettaisi sisälle "vapaaseen Suomeen" ei voitto olisi valkoisten....

Sinne on laskettava jokainen sellainen kansalainen, jonka ottaa on puhdas, katse kirkas, mieli altti, joka on oppinut alistumaan tottelemaan ja uhraamaan voidakseen nyt jos tarvitaan halita ja käskää — — niin sanovat. Mutta jos suomalaisesta jätäkstä ankarassa kurjuudessa ja

tään takeita siitä meneekö tavarat koskaan perille, vaikkapa nämä korporatsioonin herrat tämän tilauksen ja rahat antaisivatkin jollekin amerikalaiselle ulkolähetysliikkeelle.

Me saimme hiljan ilmoituksen hallituksen tiedonantotoimistolta, jossa nimenomaan selitetään, että elintarvehallitus on järjestänyt Suomeen avustuksen ja tarvikkeiden jaon ja voi sen välityksellä, avustaa omaisiaan siellä, mutta että sekään ei ota välittääkseen tavaraa.

Tuntuu uskomattomalta ajatella että nykyään alettaisiin lähettämään pieniä kääryjä sellaista matkaa koska laivalastittain lähettämisen tulee huokeammaksi ja jako voidaan perillä toimittaa.

Osuustoimintamme heikkoutta tämäkin kuvaa, sillä parhaiten ja luotettavimmin olisi avustus käynyt takäläisten ja Suomalaisten osuusliikkeiden välityksellä kuin parin yrittelijän kautta.

Perästä kuuluu mitä tämäkin kokeilu tulee rakkaalle siirtokansallemme maksamaan.

Astoriassakin on kesä.

Viime päivinä ovat rakkaat astorialaisemme olleet vallan ihmeissään siitä, kun useita päiviä ja ihan peräkkäin on ollut mitä herttaisimmat kesäpäivät. Astoria on rakennettu kahden joen väliin pitkälle niemelle, siis kokolailla vilpoinen paikka kuumemmillakin ilmoilla. Molem-